

28.10.2020

675/10.02.03/2020

Helsingin kaupunki,
Kirjaamo
PL 10 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 Helsingin kaupunki
helsinki.kirjaamo@hel.fi
riikka.osterlund@hel.fi

Viite

Kaupunkiympäristön toimialan lausuntopyyntö Sörnäistentunnelin hankesuunnitelmasta
(HEL 2020-010913 T 08 00 07)

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän lausunto Sörnäistentunnelin hankesuunnitelmasta

Helsingin kaupungin ympäristön toimiala on pyytänyt HSL:ltä lausuntoa Sörnäistentunnelin hankesuunnitelmasta ja ottamaan kantaa siihen, miten Sörnäistentunneli ja siihen liittyvät katujärjestelyjen muutokset vaikuttavat joukkoliikenteen toimintaympäristöön ja mitä joukkoliikenteeseen liittyviä asioita on syytä huomioida toteutussuunnittelussa. Lisäksi pyydetään arvioimaan, miten rakentamisen aikaisia haittoja voidaan vähentää ja mitä asioita tämän osalta tulee ottaa huomioon.

Sörnäistentunnelin tavoitteena on parantaa erityisesti jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita Hermannin rantatiellä ja Kalasataman metroaseman ympäristössä sekä varmistaa autoliikenteen sujuminen pohjois-etelä -suunnassa Kalasataman alueen rakentuessa. Lisäksi pyritään liikenteen melu- ja päästöhaittojen ja liikenneturvallisuuden parantamiseen Kalasataman alueella.

Vuonna 2012 laaditun Sörnäistentunnelin yleissuunnitelman päivittäminen on tullut ajankohtaiseksi ensisijaisesti tulevan Kalasataman raitiotien rakentamisen takia. Rakennustekninen yleissuunnitelma on tehty päätöksenteon tueksi.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) lausuu kannanottonaan seuraavaa:

HSL on vuonna 2012 antamassaan lausunnossa todennut, että Sörnäistentunnelin vaikutus liikennejärjestelmään ja eri liikennemuotojen toimintaedellytyksiin on kaksijakoinen. Henkilöautoliikennettä helpottaessaan tunneli tulee vaikuttamaan ihmisten kulkutapajakaumaan ja vähentämään sekä joukkoliikenteen että kevyen liikenteen suhteellista osuutta alueella, mutta toisaalta mahdollisesti sujuvoittamaan joukkoliikennettä Kalasataman alueella. Sörnäistentunneli ei ole MAL 2019 -suunnitelmassa mainittu hanke.

28.10.2020

675/10.02.03/2020

Helsingin kaupungin toiveena on ollut vähentää Helsingin keskustaan suuntautuvaa bussiliikennettä. Yhtenä vähennyskeinona on tunnistettu bussilinjojen ohjaaminen Rautatientorin sijasta Kalasatamaan. Kalasatamaan päättäminen on kuitenkin vaihtoehto vain, mikäli bussiliikenteen sujuvuus ei heikkene ratkaisusta verrattuna nykyiseen yhteyteen Rautatientorille. Muussa tapauksessa bussilinjojen päättämiseksi Kalasatamaan ei saada sillä tavoiteltuja hyötyjä eikä muutokselle ole perusteita.

HSL toteaa, että päätös Sörnäistentunnelin rakentamisesta on tärkeä, jotta Kalasataman raitiotien rakentamisen yhteydessä voidaan varautua tunneliin siten, että tunnelin rakentaminen myöhemmin ei aiheuta haittaa raitiotien liikennöinnille. Jos kaupunki päättää rakentaa tunnelin, pitäisi rakentamisen aikaiset järjestelyt toteuttaa siten, että bussi- ja ratikkaliikenne häiriintyy mahdollisimman vähän. Bussiliikenteen käytettävissä oleva tila (kaistat ja pysäkit) ei saa vähentyä niin mahdollisen tunnelin rakentamisen aikana kuin lopputilanteessakaan. Joukkoliikenteen sujuvuuden kannalta olisi hyödyllistä pystyä tekemään tunnelin rakennustöitä mahdollisimman paljon Kalasataman raitiotien rakentamisen yhteydessä, ettei raitiotietä tarvitsisi siirtää rakennustöiden ajaksi tai esimerkiksi tunnelin ajorampin sijainnin takia pysyvästi. Bussiliikenteen sujuvuuden kannalta puolestaan olisi tärkeää, ettei kaistoja tarvitsisi vähentää kahden erillisen pitkäaikaisen työmaan takia.

Puhtaasti joukkoliikenteen näkökulmasta katsottuna tunnelia ei välttämättä tarvita, mutta Junatien alueelle suunnitellut muutokset, kuten pikaraitiotie sekä jalankulkuympäristön parantaminen, osana Teollisuuskadun akselia hyötyisivät tunnelin toteuttamisesta, jotta katuverkon kapasiteetti säilyy riittävällä tasolla. Tunneli myös rauhoittaisi Kalasataman metroaseman ympäristöä ja tekisi alueella liikkumisesta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä miellyttävämpää.

Koronaviruksen myötä autoliikenteen määrä on vähentynyt Helsingin seudulla. Tässä vaiheessa on vielä epäselvää jääkö muutos pysyväksi. Pysyvä muutos voi heikentää hankkeen kannattavuutta ja järkevyyttä.

Lisätietoja lausunnosta antaa joukkoliikennesuunnittelija Petteri Kantokari (040 1792355) ja jatkosuunnittelussa yhteyshenkilönä on liikennesuunnittelija Hanna Pund (040 6689170).

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Suvi Rihniemi
Toimitusjohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä 28.10.2020. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa HSL:n kirjaamosta.

Helsingin kaupunki
Kirjaamo
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**HELSINGIN SATAMA OY:N LAUSUNTO KOSKIEN SÖRNÄISTENTUNNELIN
HANKESUUNNITELMAA HEL 2020-010913 T 08 00 07**

Helsingin kaupunki valmistee Sörnäistentunnelin hankesuunnitelmaa.

Sörnäistentunneli on 1,6 km pitkä autoliikenteen tunneli, joka yhdistää Hermannin rantatien ja Sörnäisten rantatien vieden pitkämatkaisen läpiajoliikenteen maan alle. Sörnäistentunnelin myötä Hermannin rantatien eteläosa muuttuu pääväylästä alueelliseksi 1+1-kaistaiseksi kokoojakaduksi. Tämä tarkoittaa nykyistä vähäisempiä liikennemääriä sekä miellyttävämpää jalankulun ja pyöräliikenteen ympäristöä sekä kadun estevaikutuksen pienenemistä tiiviiksi rakentuvalla alueella. Tunneli varmistaa autoliikenteen sujumisen pohjois - eteläsuunnassa Kalasataman alueen asukas- ja työpaikkamäärän kasvaessa.

Lisäksi Sörnäistentunneli vapauttaa Junatien liittymäalueen kapasiteettia mahdollistaen Junatien alueen kehittämisen väylämäisestä kaupunkimaiseksi katutilaksi mukaan lukien itä-länsisuuntaisen pikaraitiotien/runkobussiyhteyden. Junatien aluetta suunnitellaan osana Teollisuuskadun akselia.

Sörnäistentunnelilla on voimassa oleva asemakaava (nro 12162, 24.10.2018). Asemakaavaehdotus hyväksyttiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa 4.6.2013, ja käsiteltiin ja hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 29.8.2018. Hankepäätöstä ei vielä ole.

Helsingin Satama Oy toteaa Sörnäisten tunnelin hankesuunnitelmasta lausuntonaan seuraavaa:

Helsingin Satama Oy näkee Sörnäisten liikennetunnelin kannatettavana ja tarpeellisena hankkeena. Yleiskaavan mukainen liikennetunneli parantaa toteutuessaan keskustan satamien saavutettavuutta ja tukee E75 tien roolia kansainvälisesti merkittävänä liikenneyhteytenä, ja vahvistaa sekä elinkeinoelämän matka- ja kuljetusketjuja että valtakunnallista huoltovarmuutta. Helsingin satama näkee erittäin tärkeänä tunnelihankkeen ennakoivaa yhteensovitusta alueen muiden hankkeiden kanssa työnaikaisten liikennejärjestelyiden keston ja haittavaikutuksien minimoimiseksi.

Vaarallisten aineiden kuljetukset ja erikoiskuljetukset ovat lausuntomateriaalin mukaan suunniteltu kiellettäväksi tunnelissa. Helsingin Satama Oy muistuttaa, että sataman kautta kulkee vaarallisia aineita sekä ylileveitä ja ylikorkeita erikoiskuljetuksia. Näiden kuljetusten tarpeet tulee jatkosuunnittelussa ottaa huomioon.

Lisätietoja Sakari Montonen, puh. 09 310 33693, sakari.montonen@portofhelsinki.fi.

Ville Haapasaari
toimitusjohtaja
Helsingin Satama Oy

Helsingin kaupunkiympäristön toimiala

riikka.osterlund@hel.fi

helsinki.kirjaamo@hel.fi

SÖRNÄISTENTUNNELIN HANKESUUNNITELMA

Helsingin kaupunkiympäristön toimiala on pyytänyt Helsingin Yrittäjiltä lausuntoa Sörnäistentunnelin hankesuunnitelmasta (HEL 2020-010913 T 08 00 07). Helsingin Yrittäjät lausuu suunnitelmasta seuraavan.

Sörnäistentunnelilla on voimassa oleva asemakaava, mutta ei vielä hankepäätöstä. Kyseessä on 1,6 km pitkä autoliikenteen tunneli, joka yhdistää Hermannin rantatien ja Sörnäisten rantatien vieden läpiajoliikenteen maan alle. Sörnäistentunnelin myötä Hermannin rantatien eteläosa muuttuu pääväylästä alueelliseksi 1+1-kaistaiseksi kokoojakaduksi.

Helsinki on nopeasti kasvava suurkaupunki ja sen Kalasataman alueesta on kehittymässä merkittävä asumisen, työpaikkojen, palveluiden ja liikenteen solmukohta. Kalasatama sijaitsee erinomaisten yhteyksien - Itäväylän, Sörnäisten rantatien ja Hermannin rantatien - keskellä. Kalasataman valmistuessa 2030-luvulla, sen alueella on suunnitelmien mukaan 25 000 asukasta ja noin 10 000 työpaikkaa. Alueen monipuoliset palvelut houkuttelevat kävijöitä myös muualta.

Kalasataman ja Hermannin aluetta rakennetaan tiiviisti. Hermanninrantaan on valmisteilla asemakaava alueen muuttamiseksi asuinalueeksi. Kyläsaari tullaan kaavoittamaan osayleiskaavan mukaisesti asuntovaltaiseksi osaksi Kalasataman pohjoisosia. Suvilahti kulttuuri-toimintojen alueena sekä Hanasaaren voimalaitos- ja hiilivarastoalue tulevat seuraavan vuosikymmenen aikana rakentumaan osaksi täydentyvää kantakaupungin itärantaa.

Sörnäistentunneli sujuvoittaa liikennettä

Helsingin Yrittäjät pitää Sörnäisten tunnelin rakentamista tarpeellisena. Kalasatamaa on suunniteltu sillä ajatuksella, että tunneli toteutetaan. Kalasataman alueen asukkaiden ja työpaikkojen määrä lisääntyy jatkuvasti, minkä myötä kasvaa myös liikkuminen erilaisin liikennevälinein. Sörnäistentunnelin toteuttaminen parantaa Kalasataman ja Sörnäisten alueen läpikulkevan liikenteen sujuvuutta ja vähentää liikenteen haittoja Kalasataman asuin- ja toimitilarakentamisen alueilla.

Hämeentie on suljettu yksityisautoilulta ja on ensiarvoisen tärkeää, ettei Kalasataman alue sumppuunnu entisestään. Liikennemäärät ovat vähentyneet koronasta johtuen, mutta kasvavat taas ajan myötä. Tälläkin hetkellä Kalasataman ja Redin kohdalla liikenne sumppuuntuu kahdelta kaistalta yhdelle kohti Sörnäisten rantatietä. Tämä on seurausta metroaseman edustan vilkkaasta valo-ohjaamattomasta pyöräkaistasta ja jalkakäytävästä.

Liikennesuunnitelmassa on tärkeää nostaa esille Sörnäisten tunnelin merkitys myös ohikulkuna kaupunkikeskustan suuntaan ja takaisin yksityisautoliikenteen sekä tavarakuljetusten osalta. Keskustan hyvällä saavutettavuudella on olennainen merkitys koko kaupungille niin asioinnin, työssäkäynnin kuin tavara- ja palveluliikenteen toimivuudenkin osalta.

Sörnäistentunnelin rakentamisen ohella on tarkoitus kehittää myös alueen joukkoliikennettä ja parantaa jalankulun sekä pyöräilyn yhteyksiä. Tulevaisuudessa Kalasataman keskuksessa muodostuu tärkeä joukkoliikenteen solmukohta, jossa bussit, raitiotie- ja metroverkko kohtaavat. Kun vilkas läpiajoliikenne ohjautuu tunneliin, voidaan julkisen liikenteen sekä kävelyn ja pyöräilyn tarpeet ottaa paremmin huomioon. Myös Junatien alueen uudelleenkäyttö luo mielenkiintoisia mahdollisuuksia reitittää esimerkiksi raitiotielinjoja uudelleen.

Maanpäällisen alueen toimivuus lisääntyy

Helsinkiä rakennetaan seuraavat vuosikymmenet tiiviisti, ja kasvavaa autoliikennettä tulee mahdollisuuksien mukaan ohjata maan alle sekä tehdään katuverkkoon tilaa pyöräilylle, kävelylle ja mahdollisille uusille palveluille. Tunneli vapauttaa tilaa maan päälle käytettäväksi aluetta paremmin palveleviin tarkoituksiin.

Sörnäistentunneli parantaa toteutuessaan Kalasataman alueen yritysten saavutettavuutta ja kaupunkiympäristön toimivuutta. Kalasataman ja Sörnäisten alueen kaupunkitilat toimivat paremmin, kun alueelle kuulumaton liikenne siirretään kulkemaan tunnelin kautta. Poistamalla alueen läpi kulkevaa liikennettä tunneli mahdollistaa aluetta palvelevan liikenteen paremman sujuvuuden. Siten yritykset, asiakkaat ja asukkaat pystyvät toimimaan ja liikkumaan alueella nykyistä paremmin. Alueella on paljon erilaisia yrityksiä, joiden toimintamahdollisuudet ovat vahvistumassa kaupunkirakenteen uudistuessa. Sörnäistentunneli-hanke on linjassa kaupungin muiden kehityshankkeiden kanssa.

Alueen turvallisuus ja viihtyisyys paranee

Kauppakeskus Redin ja Kalasataman metroaseman edusta ei ole nykyisellään turvallinen kevyelle liikenteelle. Tunneli siirtäisi läpikulkevan autoliikenteen pois parantaen liikkumisen turvallisuutta niin jalankulun kuin pyöräliikenteenkin osalta. Vähäisemmät liikennemäärät maan päällä tarkoittavat liikenneturvallisuuden parantumisen ohella myös liikenteen melu- ja päästöhaittojen vähenemistä. Ilmanlaadun paraneminen ja meluhaittojen väheneminen sekä maanpäällisen alueen viihtyisyyden lisääminen parantavat alueella liikkumisen ja asioinnin sekä asumisen miellyttävyyttä.

Sörnäistentunnelin rakentamisajan haitoista

Sörnäistentunnelin aiheuttamat haitat alueen yritystoiminnalle liittyvät lähinnä tunnelin rakentamisvaiheisiin. Yritysvaikutusten arvioinnin yhteydessä on tutkittu mahdollisia haittavaikutuksia alueella toimiville yrityksille. Siinä esitetyt haitalliset vaikutukset syntyvät alueella tapahtuvan erilaisen rakentamisen aikana ja katujen poikkeusjärjestelyjen vuoksi.

Rakennustöistä aiheutuvia haittoja tulee minimoida huolellisella suunnittelulla ja nopeuttamalla yksittäisten katujen poikkeusjärjestelyjen rakentamis- ja toteutusaikaa. Tavoitteena tulee olla, että katutyöt työmaa-aikaisine liikennejärjestelyineen toteutetaan mahdollisimman tehokkaasti ja ilman tarpeettomia haittoja yrityksille ja kaupunkilaisille. Kaupungin tulee ohjata prosessia panostamalla toteutusprosessien selkeyteen ja sujuvuuteen. Ohjauksen tehoa voidaan

parantaa ottamalla käyttöön kannusteita ja sanktioita, jotka edistävät muutosten nopeaa sekä sujuvaa toteutusta.

Helsingissä 27.10.2020

Helsingin Yrittäjät ry

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Mari Laaksonen".

Mari Laaksonen
Puheenjohtaja

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Tiina Oksala".

Tiina Oksala
Toimitusjohtaja

Helsingin kaupunki
Kaupunkiympäristö
riikka.osterlund@hel.fi
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Lausuntopyyntö 7.10.2020
HEL 2020-010913 T 08 00 07

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALAN LAUSUNTOPYYNTÖ SÖRNÄISTENTUNNELIN HANKESUUNNITELMASTA

Helsingin Seudun Kuljetusyrittäjät ry toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimiala on pyytänyt lausuntoa Sörnäistentunnelin hankesuunnitelmasta.

Hermannin rantatien ja Sörnäisten rantatien yhdistävä 1,6 kilometrin pituinen autoliikenteen tunneli on mielestämme tärkeä ja kannatettava hanke. Katsomme, että hankepäätöksen tekeminen kaupunginvaltuuston 29.8.2018 hyväksymän asemakaavamuutoksen pohjalta on perusteltua.

Tunnelin rakentaminen parantaa pohjois-eteläsuuntaisen autoliikenteen sujuvuutta ja huomioi samalla Kalasataman asuin- ja työpaikka-alueen kasvun sekä laajenemisen. Hanke tulee parantamaan liikenneturvallisuutta, joka on tärkeä asia. Myös ympäristötekijät puoltavat hanketta; tunnelin ulkopuoliset meluhaitat vähenevät, ilmanlaatu paranee ja ympäristön viihtyisyys lisääntyy.

Tavaraliikenteen edustajina haluamme painottaa erityisesti ympäristötaloudellisten tekijöiden merkitystä; autoliikenteen siirtäminen tunneliin mahdollistaa liikenteen sujuvan etenemisen vähentäessään pysähtymisten ja kiihdyttämisten tarvetta. Tämä taas merkitsee sekä aikasäästöä että pienempää polttoaineen kulutusta, joka on myönteinen seikka sekä ympäristön että talouden kannalta.

Haluamme muistuttaa siitä, että sittemmin voimakkaasti kasvaneen Kalasataman alueen toteuttamisen keskeisenä lähtökohtana oli aikanaan se, että Sörnäistentunneli tullaan jossakin vaiheessa rakentamaan. Uskomme vahvasti siihen, että tunnelin rakentaminen on edelleen perusteltavissa, arvioidaan hanketta sitten ympäristön, liikenneturvallisuuden tai talouden kannalta.

Tunnelin rakentaminen on jakelu-, huolto- ja tavaraliikenteen kannalta tärkeä edistysaskel. Haluamme painottaa sitä, että kaikki nämä liikennemuodot operoivat myös tunnelin ulkopuolella. Siksi on tärkeää, että tunnelin rakentamisaikaiset ja sen jälkeiset katu- ja liikennejärjestelyt mahdollistavat esim. jakelu- ja huoltoliikenteen sujuvan, häiriöttömän toiminnan.

Helsingin elinkeinoelämän toimintamahdollisuuksien turvaaminen on elinehto kaupungin taloudelliselle menestymiselle ja siten koko kaupungin toimivuudelle. Jakelu-, huolto- ja tavaraliikenne on keskeisessä palveluntarjoajan roolissa elinkeinoelämän toimintojen kannalta. Näiden liikennemuotojen tarpeet on tärkeää ottaa huomioon kaikessa kaupunkisuunnittelussa.

Helsingissä 28.10.2020

HELSINGIN SEUDUN KULJETUSYRITTÄJÄT RY

Seppo Laurila
puheenjohtaja

Jaakko Pajula
toimitusjohtaja
0405822258
jaakko.pajula@skal.fi